

Amaya, infinita

L'acte central de l'Any Amaya coincideix amb estrenes, festivals i sessions magistrals de Sara Baras

Carmen Amaya sembla dominar el firmament del flamenc d'aquestes setmanes a Barcelona. Quan enca-

ra està en dansa la temporada de *La capitana* a la Sala Gran del TNC (fins aquest diumenge), també ha arrencat la temporada de *Jar*, un text teatral de Manuel Veiga que homenatja la *bailaora* nascuda a la platja barcelonina del Somorrostro, que està en cartell al teatre Akadèmia fins al 24 de novembre, i es presenta la quarta edició del Festival Carmen Amaya, que lidera el Tablao de Carmen (instal·lat al Poble Espanyol). Dimarts passat, dins del cicle Fora d'Hores, del Teatre Lliure, Sara Baras va fer una classe pràctica dels *palos* del flamenc, com es ballen, com es canten, i la seva evolució. Amaya és infinita. El 19 de novembre farà 50 anys de la seva mort. Del seu naixement, l'estudiosa Montse Madrideo aporta un padró en què referma la seva tesi que no va néixer el 1913, sinó el 1917.

Manuel Veiga va estrenar fa 20 anys *Jar*. Ara torna a aixecar-la al teatre Akadèmia i respira com nou. És una obra molt petita però que conté grans dosis explosives d'emoció. És, probablement, l'aproximació més intel·ligent que es pot fer a la personalitat despre-

sa de Carmen Amaya, posant-ho en boca d'antics amics del Somorrostro. Ella hi apareix tangencialment en la trama, però la

centralitat es recupera en els dos monòlegs de gran intensitat d'aquells dos amics que es retroben, qui sap si per casualitat o per voluntat en un antic *palau*, fet de fusta L'un, en morir la seva família més propera, va decidir provar sort i triomfar amb el *baile*. De la seva aventura, en va acabar sortint una carrera d'actor i una dona milionària enamorada... Ella, en canvi, va mantenir les arrels. No va sortir mai de la misèria del Somorrostro. El barri ha canviat, diu ell, però la gana és la mateixa, remata ella. Els gitanos del barri només han viscut de les glòries de Carmen Amaya i d'aquest altre *bailaor* passat al cinema. D'Amaya, tot és generositat. Del noi, silenci, i desconfiança. L'una manté la família gitana al cor; l'altre, se n'ha desempallegat tot i que Amaya mateix també l'hagués ajudat. Veiga també trenca una peça en què alterna el caló i el castellà. Són paraules que esquitxen el text i que el context permet entendre'n el significat, una escriptura que sembla repescar de Juli Vallmitjana, un autor de principis del segle XX també obsessionat per repescar el parlar gitano i dels

D'estar per casa

Sara Baras va fer dimarts una mena d'assaig obert davant d'un públic que omplia fins l'últim racó del Lliure. Va ser per la insistència de Lluís Pasqual que Baras va accedir a aquest joc. Però s'hi va posar molt bé, amb una espontaneïtat que contrasta amb el dolor que pot projectar quan entra per *seguriya*. La *bailaora* va mostrar sense vergonya la seva desimboltura gaditana acompanyada de la seva companyia, còmplices. La sorpresa quan Pasqual també va accedir a picar a terra amb el *fin de fiesta*. Aquest model pot donar joc perquè és fresc i dona claus per entrar a l'enrevessat i alhora instintiu món del flamenc.

A

A 'Jar' es fa una mirada a través de vells amics del Somorrostro. El barri ha canviat, diu ell, però la gana és la mateixa, remata ella

CRÍTICA JORDI BORDES

Quan fa 70 anys de la publicació d'*El Petit Príncep* Oscar Rodríguez i Montse Puga li fan una nova lectura a l'escenari. Com a text icònic que és, són innombrables les versions que se n'han realitzat. La primera producció en què col·labora l'equip de gestió del Sant Andreu Teatre (SaT!) fa una lectura molt fidel a un text tan blanc com sinuós d'emoció, sorpresa i desenganys. L'aviador i narrador de la peça, el mateix Saint-Exupéry, conviu amb un jove de cabells rinxolats en forma de titella de mida natural, que passeja al voltant de la seva avioneta espatllada enmig del desert i que, a la vegada, narra el seu viatge iniciàtic pels planetes a través d'ombres xineses. També explica les

Tendra i lúcida mirada infantil

El SaT! signa la primera producció estirant fidelment d'«El Petit Príncep»

descobertes al planeta Terra, aparentment, la localització on s'hi està més temps.

Res no és pretensions. Tota la dramaturgia juga a favor de traspasar, amb la major nitidesa possible, el text que pot ser un simple joc d'aventures per als més petits però que emmagatzema petites càpsules de valors (com ara el clàssic "l'essencial és invisible als ulls", que delata la guineu). L'innocent i lúcid Petit Príncep descobreix en el viatge l'ansia de poder, del diner, i del voler ser famós. També revela vides desaprovechades incapaces d'abordar el perdó, com l'embriac, o bé d'un treball esclau que ha esdevingut estúpid però que dignifica l'honestetat del fanaler i el coneixement savi del geògraf. Viatjant, coneixent l'altre, apren a contex-

barris baixos de la Barcelona més miserable i perillosa per a un burgès de l'Eixample. La peça és un cop de puny de poc més d'una hora. Una trobada aparentment cordial però que al fons hi ha una història d'amor i de fidelitats mal tancada.

Ara, a El tablao de Carmen

Des del 2010, noms com ara Manuela Carrasco, Remedios Amaya, Montse Cortés, Tomatito, Joana Amaya, Diego Amador, Farruquito, Josemi Carmona, Duquende, Chicuelo, Juan de Juan, així com la companyia Tablao de Carmen Amaya han format part de l'extensa llista de talents d'aquest art que han fet les delícies dels amants del flamenc a El Tablao de Carmen.

Com en la passada edició, el festival se celebrarà íntegrament a El Tablao de Carmen, i en aquesta ocasió, amb l'espectacle *Homenatge a Carmen Amaya*, en què actuaran artistes com ara els *cantaors* Pere el Granaíno, Maria Vizarraga, Juan Fernández *Juaneke* i Jonathan Reis, els *bailaors* Hiniesta Cortés, Natzaret Reis, Moisès Navarro i El Yiyo, i la música dels guitarristes Román Vicenti i El Perla, els dies 15 i 16 de novembre (21.30 h). Estarà dirigit artísticament per Manuel Jiménez *Bartolo*, director artístic d'El Tablao.

Demà s'ofereix una projecció triple del film nominat a l'Oscar a la millor pel·lícula de parla no anglesa del 1964, *Los Tarantos*. Diumenge, dins del marc del Memorial Carmen Amaya, el programa proposa una jornada gastronòmica andalusa, amb les tapes tradicionals de la regió, a la qual seguirà el concurs de ball per a entitats i escoles de flamenc de Barcelona. Al llarg de tot el cap de setmana, els assistents al festival podran gaudir de sis tallers de flamenc, impartits per Manuel Jiménez *Bartolo*, Irene *La Sentío* i *El Perla* i que seran gratuïts per als inscrits. Durant tot el festival estarà oberta al públic del Poble Espanyol una exposició amb 17 fotografies de mida natural de Carmen Amaya ballant en diferents èpoques de la seva vida. *

tualitzar universos que, fins llavors, li semblaven intocables.

El miratge s'acaba amb dues ferides obertes: la mossegada verinosa de la serp perquè el Petit Príncep pugui volar de retorn a casa sense el pes del cos; i la de l'aviador a qui, sis anys més tard, encara el trasbalsa el seu record. Somnia que algun dia el retrobarà vagarejant, novament, pel desert. El muntatge no estira la peripècia de l'estranya desaparició de Saint-Exupéry pel desert, anys més tard. La versió es menja l'última cita, catàrtica per als lectors del conte d'aquestes dècades. (Potser ell mateix el va trobar i va decidir acompanyar-lo. Bé que implorava que si algú el trobava "aviseu-me que ha tornat"). *

Alliberada.

Sara Baras va enamorar tothom per la seva frescor en la sessió pedagògica de flamenc, dimarts al vespre. La imatge és de l'assaig, la tarda anterior
JUDIT FERNÁNDEZ

EL PETIT PRÍncep N54 produccions

Autor:

Antoine de Saint-Exupéry

Direcció:

Florence de Andia

Intèrprets:

Òscar Rodríguez i Montse Puga

Data i lloc:

Divendres, 1 de novembre (fins al 17 d'aquest mes) al Sant Andreu Teatre (SaT!)

AGENDAD'AUTOR J.B.

L'art inabastable en la guerra

La companyia Obskené, que ja va ser fa unes setmanes a la Sala Beckett, proposa ara un treball d'una sola actriu a escena que busca la complicitat dels espectadors abans de la funció. *País sense paraules*, de Dea Loher, descriu la impotència d'una artista per expressar, a través del seu art, el que ha vist un artista en un país en guerra. Dies abans de l'estrena, la companyia convida a formar part de la peça, establir un vincle amb la protagonista i amb els altres participants que també aniran a veure l'obra. Qui vulgui jugar-hi ha d'escriure un correu a psp@obskene.org.

PAÍS SENSE PARAULES

Dea Loher

Direcció: Judith Pujol

Intèrpret: Ilona Muñoz

Lloc i dia: Nau Ivanow (del 14 al 17 de novembre. De dijous a dissabte, a les 21h. Diumenge, a les 19h.)

Últims dies d'Inferno'

El teatre de la *commedia dell'arte* amb la pantomima, la màscara i la pirueta es fa present fins aquest diumenge a la Sala Fènix (Riereta, 31) de Barcelona. Felipe Cabezas imagina un desafortunat Tristano Martinelli, que procura triomfar i menjar amb el seu talent a l'escena.

INFERNO

Felipe Cabezas

Direcció: Berty Tovías

Lloc i dies: Sala Fènix, d'avui a diumenge (21h)

Un vers. Sílvia Bel i Lluís Llach, en la gala que van celebrar amb Jordi Dauder. QUIM PUIG

Martí i Pol, en la memòria

Una cinquantena de noms de l'escena, tant teatral com musical, juntament amb la Colla Vella dels Xiquets de Valls intervenen dilluns vinent en una gala en record dels 10 anys de la mort del poeta Miquel Martí i Pol. La Fundació Esclerosi Múltiple, amb el suport de l'Associació d'Amics de Martí i Pol i de la Fundació organitza aquesta vetllada per recollir fons per a un projecte internacional de recerca. Si el TNC va recordar el primer any de la mort, i Jordi Dauder amb Sílvia Bel i Lluís Llach van fer un record al Lliure en els cinc anys, ara és el Teatre Victòria el que s'apunta a recordar-lo amb una dramatúrgia que vol ser senzilla i ràpida centrada en els versos (dels més coneguts als que caldrà redescobrir encara).

RECORDANT MARTÍ I POL Fundació Esclerosi Múltiple

Dramatúrgia: Guillem-Jordi Graells

Direcció: Josep Maria Mestres

Lloc i dia: Teatre Victòria, 11 de novembre, 20 hores.

19

CULTURA

08.11.2013

CULHUNTING
Aportada

Com la cultura pot aportar reflexió, recerca al món de l'empresa? El científic Jorge Wagensberg i el músic Jordi Savall debatran amb els responsables d'innovació de Nestlé i Planeta la relació entre la innovació i cultura. S'exposaran 17 idees d'artistes per a empreses i Novartis, Damm, Triodos Bank i Numintec explicaran com han apostat per la cultura.

Lloc i dia: Al Centre d'Art Santa Mònica, avui divendres, de 9 a 14 hores.

Teatre